

0-200
Belügyminiszter ~~elvtárs~~ elvtárs 29 sz.parancsa.

Borsodmegyei Rendőrfőkapitányság munkájának megtárgyálása.

Nincs lot

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám: 6-200

HK:001/65. n. j. j. j.
TÁJÉKOZTATÁS MEGSZÜNT SZIGORUAN TITKOS!

1955. évi LXV. tv. 28. §-a
figyelemmel

"Tájékoztatásul valamennyi
megyei Főkapitányságnak".

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

29.szám

P a r a n c s a

Budapest, 1957. július 15.

A Belügyminisztérium vezetői értekezlete megtárgyalta a Borsod megyei főkapitányság munkáját és az alábbiakat állapította meg:

A kapitányságok megtámadása, az állomány egy részével szemben elkövetett terrorcselekmények a rendőri és politikai apparátust nagymértékben szétduzták és a rendőri, politikai nyomozó munka csaknem teljesen leállt.

A bűnügyi iratok, hálózati anyagok csaknem teljes egészében megsemmisültek. A hálózati és operatív módszerek nagymértékben dekonspirálódtak.

Mindezek következtében november 4.-e után igen nehezen indult meg a tervszerű rendőri és politikai nyomozó munka. A bűnügyi szolgálat beosztottai idegenkedtek a nyomozati feladatok elvégzésétől, s nem egyszer félelem bénította meg a beosztottak aktivitását. Nagy nehézségekbe ütközött a közrendvédelem megszervezése is. A létszámhiány pótlását toborzással kellett megoldani, mivel komoly mértékben visszatartó erőként jelentkezett a tömegek tudatában még frissen élő miskolci terrorcselekmény sorozat. A politikai nyomozó állomány operatív munkában járatlan volt és csak január-február hónapban alakult újjá.

A legfőbb feladatként jelentkezett az ellenforradalmi cselekmények felderítése, a megye nyugalmát zavaró újabb provokációkat kirobbantani készülő ellenforradalmi csoportok felszámolása, a nagy számban széthurcolt fegyverek összeszedése, a fegyverrejtegetők leleplezése, a rabok elfogása és mindezen keresztül a megye közbiztonsági és politikai helyzetének megjavítása.

A feladatok megoldása igen nehéz munkát jelentett, mivel a megye területén nagyon sok huligán, osztályidegen és ellenséges elem él. Sok közönséges bűncselekményért elítélt dolgozott

a büntetésvégrehajtás munkahelyein. Az osztályidegen és do-
klasszált elemek tagjai nagy számban mint munkások voltak
megtalálhatók az üzemekben. Ugyanakkor az egyetemi tanárok,
ifjúság, az írók, újságírók, orvosok, ügyvédek és egyéb ér-
telmisségi foglalkozású személyek között nagyszámu vezetőgár-
da került ki az ellenforradalom részére.

A Borsod megyei főkapitányság beosztottai a munka végzése so-
rán jelentős eredményeket értek el, munkájukat többségében
odaadón végezték.

✓ A politikai osztálynak a rendőri szervek segítségével sike-
rült komoly csapásokat mérni a nyílt ellenforradalmi cselek-
ményeket elkövető személyekre. Az osztály ezévbén 372 főt
vett őrizetbe, közülök 69 főt adott át az ügyészségnek, komoly
ellenforradalmi cselekmények elkövetése miatt.

Leleplezték a miskolci egyetem fegyveres csoportját, a mező-
kövösi fegyveres csoportot, felszámoltak egy ellenforradalmi
írócsoportot, a miskolci ifjúsági szervezkedési ügyet, el-
fogtak egy a " Szabad Európa"-nak dolgozó kémecsoportot, fel-
számolták a sátoraljaujhelyi fegyveres bandát, mely a szovjet
csapatokat megtámadta. Jelenleg vizsgálat alatt van a megyei
munkástanács több tagja, az ellenforradalmárok által létre-
hozott deffenzív osztály tagjai, valamint az északmagyaror-
szági " Nemzeti Tanács " szervezői, akik kormányt akartak az
ellenforradalom ideje alatt kialakítani. Az ügyek egy részé-
nél hálózati felderítés is folyt.

A politikai nyomozó osztály és a rendőri szervek 154 főt vet-
tek közbiztonsági őrizetbe. Az őrizetbevételek jelentős ré-
szét a Politikai Nyomozó osztály készítette elő. A közbizton-
sági őrizeteselek jelentős része osztályidegen származású sze-
mély.

Az osztály hálózati munkája megindult.

A politikai nyomozó szervek hálózatának jelentős részét dokon-
spirálódás miatt a hálózatról kizárták.

Az osztály elsősorban ügynököket szervez be. Az informátorok
és rezidensek kérdésében bizonytalanság tapasztalható.

Az újonnan beszervezett hálózati összetétel jónak mondható.
Egy-két kivételtől eltekintve ellenséges körből komoly lehe-
tőségekkel rendelkező személyeket szerveztek be. Az újonnan
beszervezett hálózati személyek - bár jó hírszerző lehetősé-
gekkel rendelkeznek - ügynöki munkában még járatlanok. Az új
ügynököket kivétel nélkül terhelő adatok alapján szervezték
be, A terhelő adatokat az ellenforradalomban való részvétel
képezi. Az ügynökség nagyrésze konkrét ügyben dolgozik, fő-
leg egyes személyeknek az ellenforradalomban való részvételét
tisztázzák.

39

Hosszu ideig elmaradott volt az ellenforradalom elleni harc az ipar területén. Az ipari szabotázselhárító alosztály még az országos jelentőségű ipari objektumokat sem képes feldolgozni. Igen gyenge a hálózat a Lenin Kohászati Művekben, Dimávgban, a Könnyű és Nehéziparban. Nem foglalkoznak megfelelően olyan fontos üzemekkel, mint a Tiszapalkonyai Hőerőmű építkezése, Hejőcsabai Cementgyár, stb. Nem folyik elhárítás több fontos középüzemben sem.

A bűnügyi apparátus karöltve a gyorsan szerveződő katonai és rendőri karhatalmi erővel, megteremtette a közrendet és közbiztonságot, megvédte a megyét az újabb ellenforradalmi provokációktól. 1956. december óta csaknem minden nap jelentős akciókat bonyolítottak le, amelyek során ellenőrizték a nyilvános helyeket, közforgalmi utakat, felmérték a szokásos és visszaeső büntetéseket. Leleplezték több fegyvers provokáció tetteseit és bíróság elé állították. Rövid idő alatt elfogtak 658 szökött rabot és rögtönítélő bíróságnak adtak át számos fegyverrejtegetőt.

A tervszerű bűnügyi munkát, a társadalmi tulajdon, valamint a személy és vagyonbiztonság megnyugtató védelmét jelentős mértékben hátráltatja a hálózati munka szinte teljes hiánya. Mindezen okok mellett azonban a hálózati munka tervszerű regenerálása és beindítása érdekében a vezetők keveset tettek. Ezért jelenleg Borsod megye bűnügyi szerveinél az ügyi munka igen gyenge.

Rendkívül gyenge képet mutat az egész megyében a jelentős ipari objektumok hálózattal való biztosítása. A komoly nagylétszámú és fontos munkát végző ipari objektumok teljesen hálózati biztosítás nélkül vannak. Főleg ez az oka annak is, hogy a miskolci városi kapitányság hónapok óta nem foglalkozik jelentős társadalmi tulajdon elleni büncselekménnyel.

A megye vezetőjének és a kapitányságok vezetőjének súlyos mulasztása, hogy teljes mértékben elhanyagolták valamennyi kapitányságon a hálózati munka újjászervezését.

Rendkívül alacsony fokon áll az ismeretlen tetteses ügyekben a krimináltechnikai eszközök alkalmazása. A rendőri szakismeretek nagyarányu sülyedését mutatja az az állapot, hogy a helyszíni szemléket olyan esetekben sem tartják meg, amikor annak alkalmazása kötelező lenne.

Nagymértékben befolyásolja az eredményes bűnüldöző munkát az a körülmény, hogy a járási kapitányságok bűnügyi alosztályai nem törődnek megfelelően az őrök bűnügyi munkájának támogatásával. Általában nem tartják be a bűnügyi hatáskörrel kapcsolatos utasítást, bonyolult és nem az őrök hatáskörébe tartozó ügyeket adnak az őröknek nyomozásra anélkül, hogy legalább megfelelő nyomozati utasítással adnának segítséget.

- 1.-

A megye közrendvédelmi munkája általában jóhag mondható. A megyei főkapitányság közrendvédelmi osztálya lendületesen, odaadón dolgozik, az osztály tisztjei általában jó szakmai és politikai képzettséggel rendelkeznek.

A közrendvédelmi szolgálat eredményes munkáját nagymértékben lerontja, hogy a rendőrök tevékenységében gyakran tapasztalható törvénsértés. Gyakori az ok nélkül való bántalmazás, így Miskolcon pl. szinte napirenden van, hogy az esti órákban a rendőrök megverik a kissé ittas állapotban lakhelyükre igyekvő személyeket.

A közrendvédelmi apparátus bűnügyi munkájának színvonala elérte az ellenforradalom előtti színvonalat. Ezt mutatja pl. hogy 1956. szeptemberében 250 ügyben fejezték be az őrsök a nyomozást és ebből 167 ügyet átadtak az ügyészségnek vádemelési javaslattal. 1957. áprilisában az őrsök 283 ügyben fejezték be a nyomozást, ebből 201 ügyben történt vádemelés. A megyei közrendvédelmi apparátus igen eredményesen dolgozik a körözött személyek felderítésében és elfogásában. 1957. április havában pl. csak a közrendvédelmi beosztottak 38 körözött személyt fogtak el.

A főkapitányság munkája megjavítása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m:

1./ A politikai nyomozó osztály, valamint a bűnügyi munka területén központi kérdésként és legfontosabb feladatként a hálózati munka újjászervezését és megjavítását kell kezelni. Ennek megfelelően valamennyi vonalon és területen negyedéves hálózatépítő tervet kell készíteni.

a./ Az év végére el kell érni, hogy szabotázs, diverzió elhárítás és a fosztogatás vonalán minden jelentősebb objektumban átfogó hálózat álljon rendelkezésre.

Fontosabb ipari objektumokban szervezett diverzió-elhárító hálózatot objektumon belül elhárító rezidenturába kell összefogni. Rezidenturát kell szervezni a Lenin Kohászati Művekben, a DIMÁVAG-ban, a Nehézszerkezépgyárban, az Északmagyarországi Vegyiműveknél, a Kazincbarcikai Hőerőműnél és Vegyiműveknél, az Ózdi Kohászati Üzemeknél és a Tiszapalkonyai Hőerőműnél. Minőségi hálózattal kell biztosítani a fontosabb kereskedelmi és mezőgazdasági objektumokat is.

Határidő: a szükséges tervek elkészítésére VIII.1.

Felolős : megyei főkapitány.

- b./ Meg kell gyorsítani és célirányosabbá kell tenni az ellenforradalom utáni szervezkedések leleplezését a belső reakció, a megye területén szervezkedő jobboldali szociáldemokraták aknamunkájának felszámolását, a Független Kisgazdapárt illegális szervezkedésének ügyében folyó feldolgozó munkát és az ügyet realizálásra elő kell készíteni.

Határidő: szeptember.

Felolós : megyei főkapitány.

- c./ Gyors minőségi javulást kell elérni a köztörvényi büncselekmények vonalán foglalkoztatott ügynökség munkájában. Az ügynökség felülvizsgálatát körültekintően, a felülvizsgált hálózati személyek hirszerző lehetőségeinek és személyi tulajdonságainak alapos tanulmányozásával kell elvégezni. Biztosítani kell a vezetők és beosztottak megfelelő szakmai továbbképzését - ennek révén is fel kell számolni az egyes beosztottaknál a hálózati operatív munkával szemben tapasztalható idegenkedést.

Határidő: augusztus 1.

Felolós : megyei főkapitány.

- 2./ A főkapitányság haladéktalanul mérje fel a rendelkezésre álló adatok alapján - a megye fertőzöttségét területi és az ott tartózkodó bűnözők szempontjából.

A megyei főkapitányság vezetője az adatok alapján a fertőzött területek operatív biztosítására a bűnözők hálózati uton történő figyelésére, operatív feldolgozásokra tegyen intézkedéseket.

A felmérés eredményéről és a tett intézkedésekről jelentést kell tenni az Országos Rendőrfőkapitányság bűnügyi nyilvántartó osztályának.

Határidő: október 1.

Felolós: ORFK. bűnügyi ny.o.v.
és a megyei főkapitány.

- 3./ Aktivabbá kell tenni a szökött elítéltek elfogására, valamint a fegyverek felkutatására és összeszedésére irányuló munkát.

- 4./ Meg kell javítani az üzérkedések felszámolására irányuló hálózati és nyílt nyomozati munkát.

A megye fertőzöttségének felmérése során fel kell kutatni az üzérkedéssel alaposan gyanúsítható személyeket.

Az így szerzett adatok alapján elsősorban az üzérkedési góccokban- operatív feldolgozásokat és a bűnözőket figyelmeztető, sajtónyilvánosságot élvező, büntető eljárásokat kell lefolytatni. Az ilyen ügyek soronkívüli elintézését a főkapitányság vezetője a megyei ügyészség vezetőjével beszélje meg.

Határidő: folyamatos.

Felelős : megyei főkapitány.

- 5./ Fel kell számolni a nyomozók körében tapasztalható hivatalnoki szellemet, biztosítani kell - különösen az ismeretlen tetteses ügyekben - a gyors, operatív intézkedések megtételét. Gondoskodni kell arról, hogy minden helyszínes bűncselekmény nyomozásánál helyszíni szemlét tartsanak, végrehajtsák a helyszíni biztosítását és szakszerű rögzítését, a található nyomoknak a rendelkezésre álló technikai eszközök alkalmazásával történő felkutatását és értékelését.

Határidő: folyamatos.

Felelős : megyei főkapitány.

- 6./ A főkapitányság vezetője haladéktalanul ellenőrizze, hogy a beosztott szervek / járási, városi kapitányságok / betartják-e a bűnügyi hatáskörrel kapcsolatos utasításokat. Gondoskodni kell arról, hogy az őrsöket csak a hatáskörükbe tartozó ügyekben bízzák meg nyomozással és ezekben az esetekben is adjanak hatékony segítséget a nyomozások tervezéséhez és végrehajtásához.

Határidő: ellenőrzése aug. 1.

Felelős : megyei főkapitány.

- 7./ Meg kell javítani az állomány harckészültségét, fegyelmét. A parancsnokokat felelőssé kell tenni az állomány fegyelmi helyzetéért és ellenőrizni kell, hogy megtesznek-e mindent beosztottaik nevelése, az állomány erkölcsi - politikai - megszilárdítása érdekében. Különösen nagy gondot kell fordítani a közrendvédelmi beosztottak által sűrűn elkövetett bántalmazások megszüntetésére. Rendszeres nevelő munkával, példamutató fegyelmi - ha szükséges bírói - ítéletekkel biztosítani kell, hogy az állomány maradéktalanul megértse a szocialista törvényesség lényegét és intézkedéseit ennek megfelelően fogantatosítsa.

Határidő: folyamatos.

Felelős : megyei főkapitány.

h3

- 8./ Meg kell javítani és egyúttal gyorsítani a személyi igazolványok érvényesítési munkáját. Nagyobb súlyt kell helyezni az igazolványok alapos átvizsgálására, a bélyegek kezelésére.

Határidő: folyamatos.

Felelős : megyei főkapitány.

- 9./ Az ellenforradalmi események során széthurcolt és elveszett, államtitkot képező anyagok felkutatására mind hálózati, mint nyílt nyomozati / vizsgálati / uton intézkedéseket kell tenni.

Határidő: augusztus 5.

Felelős : megyei főkapitány.

- 10./ Meg kell szilárdítani a tájékoztatási fegyelmet. Gondoskodni kell arról, hogy a fontosabb eseményekről és operatív intézkedésekről a Belügyminisztérium illetékes vezetői időben megfelelő tájékoztatást kapjanak.

Határidő: folyamatos.

Felelős : megyei főkapitány.

- 11./ A feladat megvalósítása érdekében tovább kell szilárdítani a politikai nyomozó szervek és a rendőrség többi szakszolgálati ágai közötti együttműködést. Meg kell követelni, hogy minden rendőr jelentse előljárójának az egyes személyek, vagy csoportok politikai tevékenységéről tudomására jutott adatokat, - ugyanakkor a politikai nyomozó szervek is figyeljenek fel és közöljék a parancsnokokkal bűnügyi, közbiztonsági jellegű értesítéseiket.

Tudatosítani kell az állományban, hogy a sikeres munka alapvető feltétele politikai nyomozó és a bűnügyi, közrendvédelmi és egyéb rendőri szervek szoros együttműködése, munkájuk koordinálása. Az együttműködés szervezeti biztosítása érdekében a megyében a feladatok világos elhatárolását, az együttműködés formáit okmányban kell meghatározni.

Határidő: az egész állomány kioktatására 1957.

Felelős : megyei főkapitány.

hh

Elvárom, hogy a Főkapitányság valamennyi vezetője és beosztója teljes erővel küzdeni fog a feladatok végrehajtása, a meglévő hiányosságok kijavítása és a belügyi egység további erősítése érdekében.

Biszkú Béla s.k.
Belügyminiszter.

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
Politikai Nyomozó Főosztály vezetője, helyettesei,
osztályvezetői,
BM. Titkárság Vezetője,
BM. Titkárság Ellenőrzési osztály vezetője,
Tanulmányi osztály vezetője, Hiroosztály vezetője,
ORFK. Főosztály, osztályvezetői,
Megyei /budapesti/ Rendőrfőkapitányok,
Megyei /budapesti/ politikai nyomozó osztályok
vezetői.

h5